

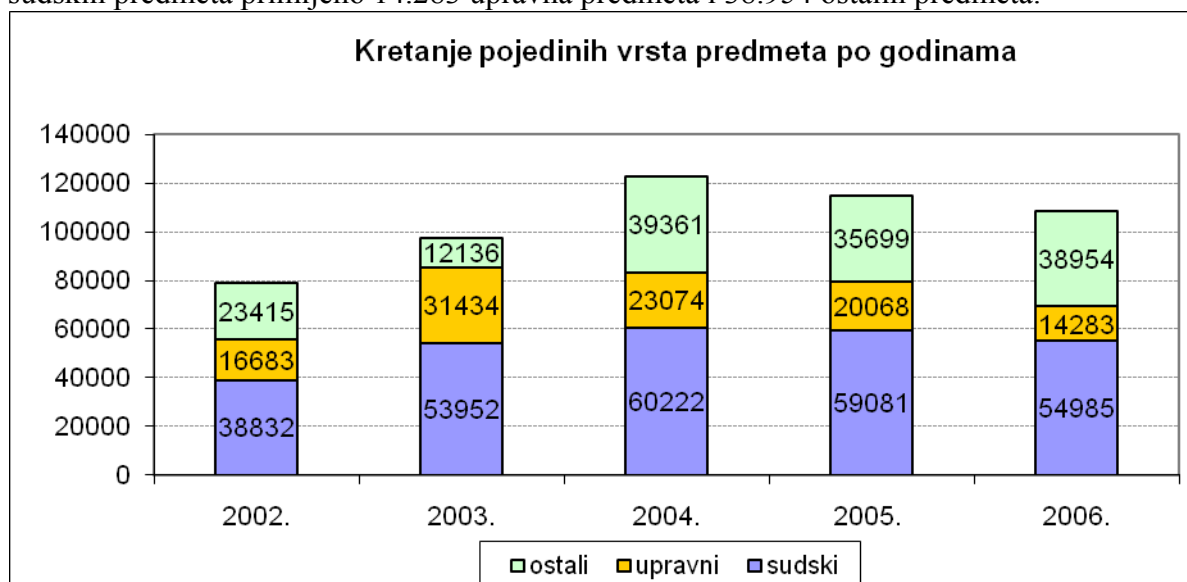
2.3. RAD NA GRAĐANSKIM I UPRAVNIM PREDMETIMA

2.2.1. Kretanje i struktura građanskih i upravnih predmeta

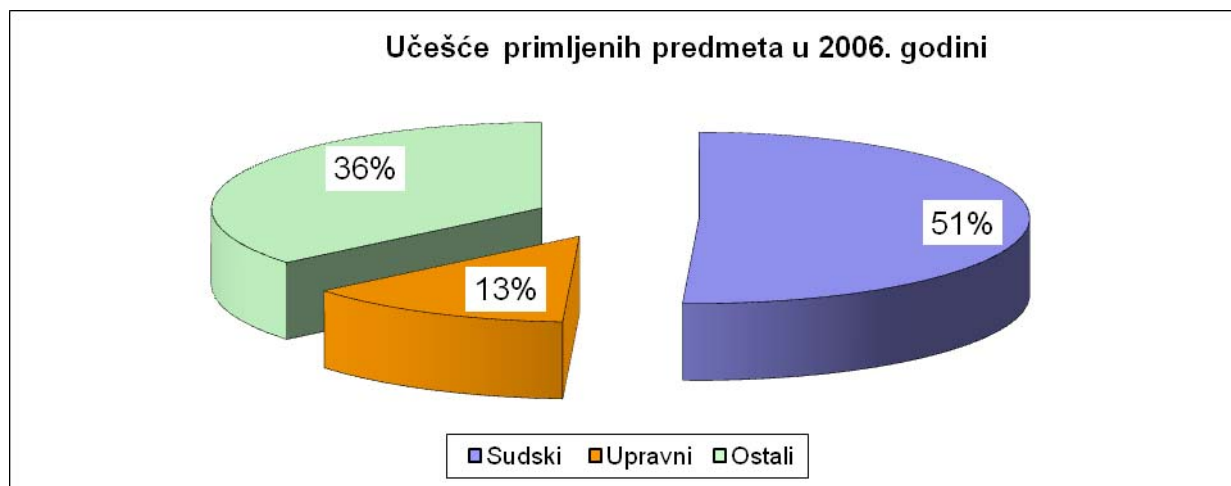
2.2.1.1. Kretanje i struktura predmeta u radu (odnos 2001. – 2006.)

Tijekom 2006. godine u radu građansko-upravnih odjela državnih odvjetništava bilo je ukupno 182.477 predmeta, od toga je u 2006. godini primljeno 108.222 nova predmeta, dok je iz ranijih godina preneseno u rad 35.660 predmeta.

Pad broja novih predmeta odnosu na 2005. godinu iznosi 5,8% (u 2005. primljeno je 114.848 novih predmeta, a u 2006. primljeno 108.222 predmeta). Tablica 25. na str. 129. u prilogu daje pregled primljenih novih predmeta i svih predmeta u radu. Grafikon o kretanju novih predmeta kroz zadnje četiri godine pokazuje da je 2006. godine, osim 54.985 sudskih predmeta primljeno 14.283 upravna predmeta i 38.954 ostalih predmeta.

I iz grafikona proizlazi da je u 2006. godini nastavljen pad broja predmeta u građansko-upravnim odjelima. Pri tome je najveći pad upravnih predmeta (28,8%), dok su sudski predmeti u padu za 6,9%.

U gornjem grafikonu dan je prikaz postotnog učešća pojedine vrste predmeta u 2006. Kao što je to već navedeno u 2006. godini primljeno je 54.985 novih sudskih predmeta.

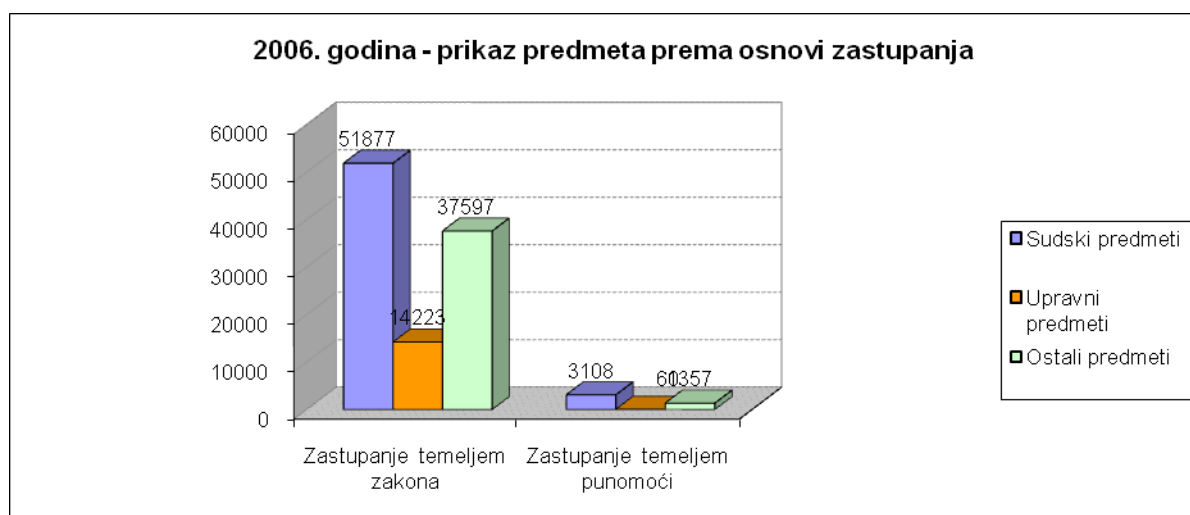
Nastavljen je trend smanjivanja parničnih predmeta. U 2006. godini primljeno je 8446 parničnih predmeta ili 38,5% manje nego u 2005. godini, dok je u 2005. godini primljeno 13.745 ili 46,2% manje parnica nego 2004. kada je primljeno 25.558 parničnih predmeta. Smanjenje broja novih parničnih predmeta uz istovremeno ažurniji rad sudova dovelo je do smanjenja ukupnog broja sudskih predmeta u radu (predmeti primljeni u izvještajnoj godini i predmeti koji su ostali u radu jer sudovi u njima nisu donijeli odluke). U 2005. godini bilo je u radu 114.174 sudskih predmeta, dok je u 2006. godini bilo u radu 100.130 ili 12,3% manje sudskih predmeta. Do većeg smanjenja broja predmeta u radu nije došlo zbog toga što su sudovi još uvijek pretrpani predmetima.

Nasuprot padu parničnih predmeta u 2006. godini povećan je broj ostalih sudskih predmeta, to su prvenstveno zemljišnoknjižni predmeti, jer državno odvjetništvo nastoji u danim rokovima uknjižiti sve nekretnine za koje je od nadležnih državnih tijela primilo potrebnu dokumentaciju, a koje su u vlasništvu države ili su opće dobro. Značajno smanjenje primljenih parničnih predmeta u zadnje dvije godine, daje osnova za tvrdnju da država i njezina ministarstva, te druga tijela urednije izvršavaju svoje obveze. Da bi se broj sporova i dalje smanjivao nužno je osim izvršavanja obveza, razvijati i jačati alternativne načine rješavanja sporova, koji trebaju osigurati brži i učinkovitiji način ostvarenja imovinskih i drugih prava građana i pravnih osoba. Također je nužno nastaviti započeti Projekt sređivanja zemljišnih knjiga jer to izravno utječe na smanjenje broja vlasničkih parnica i zemljišno knjižnih predmeta.

2.2.1.2. Struktura predmeta u odnosu na vrstu zastupanja

Od ukupno 182.7447 predmeta koliko ih je bilo u radu¹ u 2006. godini u 171.309 ili u 93,9% predmeta državna odvjetništva su vršila zastupanje temeljem zakona, a u 11168 ili 3,1% temeljem punomoći. Kako su državna odvjetništva u 2005. godini u 3,4% predmeta zastupala temeljem punomoći to ove brojke pokazuju da se broj zastupanja temeljem punomoći smanjuje, a nakon izmjene Zakona o državnom odvjetništvu broj ovih zastupanja biti će zanemariv.

¹ U 2006. godini primljeno je 108222 novih predmeta dok je iz 2005. godine ostalo u raznim fazama sudskog i upravnog postupka 74255 predmeta.

Gornji grafikon daje odnos zastupanja temeljem zakona i temeljem punomoći u predmetima iz 2006. godine.

Iz grafikona je vidljivo da je najviše zastupanja temeljem punomoći u sudskim predmetima, dok je zastupanje temeljem punomoći u upravnim stvarima zanemarivo.

Zastupanjem temeljem punomoći u 2006. godini ostvareno je 10.884.098,00 kn, od čega je naplaćeno 8.467.649,00 kn, a nenaplaćeno je ostalo 2.416.449,0 kn. Naplaćeni iznos za zastupanje je prihod Proračuna Republike Hrvatske.

2.2.1.3. Pregled predmeta primljenih u 2006. godini prema državnom tijelu koje se zastupa

Državno odvjetništvo zastupa državna tijela temeljem zakona. U 2006. državna odvjetništva zaprimila su 108.222 nova predmeta, od tog broja primljeno je 103.697 ili 95,8% novih predmeta u kojima su državna odvjetništva dužna temeljem zakona zastupati državna tijela. Osim ovih novih predmeta u radu je ostalo 67.612 predmeta, tako da je bilo u radu 171.309 predmeta u kojima smo zastupali temeljem zakona.

Pregled koliko smo primili i imali u radu parnica, ovrha i stečajeva, upravnih predmeta i mišljenja prema ministarstvima i tijelima dan je u tablici 26. na stranici 130. a Kada gledamo predmete koje smo imali u radu tabela pokazuje da najviše sudskih i upravnih predmeta, te predmeta u kojima se traže mišljenja otpada na Ministarstvo unutarnjih poslova 12.155 predmeta, slijedi Ministarstvo financija na koje se odnosi 10.328 predmeta, Ministarstvo obrane sa 8.056 i itd. Međutim, ukoliko razmatramo samo predmete primljene u 2006. godini najviše je novih predmeta koji su proizašli iz rada ili djelokruga rada Ministarstva financija 5217 predmeta, Ministarstva obrane 5148 predmeta, Ministarstva unutarnjih poslova 4342 predmeta itd. Razlike u strukturi svih predmeta u radu i strukturi novih predmeta ukazuju na promjene o kojima je gore govoreno, to jest da država sve urednije izvršava svoje obveze, dok se obveze prema njoj, posebno one financijske ne izvršavaju uredno.

Ostali predmeti (na primjer, izvanparnični predmeti, pojedine intervencije i drugo) ne prate se posebno prema državnim tijelima. Kako se radi o velikom broju različitih predmeta to je takvo praćenje bez odgovarajućih informatičkih programa teško i zbog toga nisu iskazani u navedenoj tabeli. Pregled koliko smo primili i imali u radu sudskih predmeta,

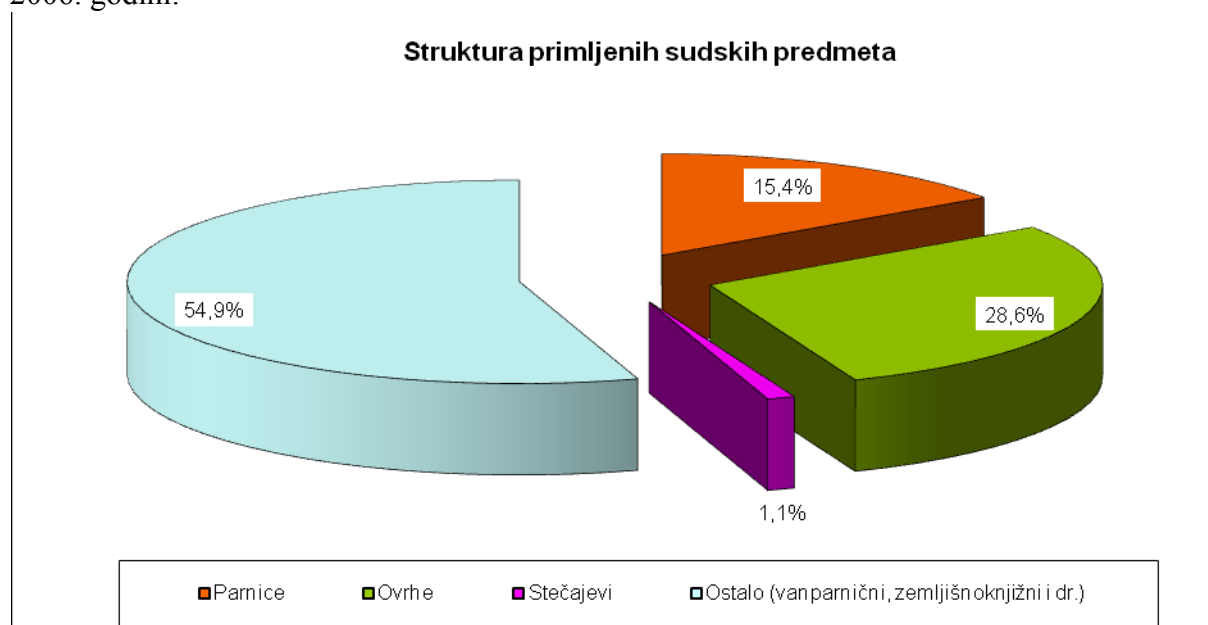
kao i prema tome da li je ministarstvo, odnosno državno tijelo tužitelj ili tuženi, odnosno ovršenik ili ovrhovoditelj dan je posebno za parnične predmete u tablici 27. str. 131. i tablici 28. str. 132., za ovršne predmete u tablici 29. str. 134. izvješća, te stečajne predmete u tablici 30. str. 135. izvješća.

2.2.2. Poslovi zastupanja

Kao što je to već rečeno državno odvjetništvo zastupa Republiku Hrvatsku, ministarstva i druga državna tijela u sudskim i upravnim postupcima. U 2006.godini u radu državnih odvjetništava bilo je ukupno 90.645 sudskih predmeta ili 9,5% predmeta manje nego 2005. godine, kada je u radu bilo 100.130 predmeta) i 41.174 upravna predmeta ili 13,7% predmeta manje nego 2005. godine kada je u radu bilo 47.656 predmeta).

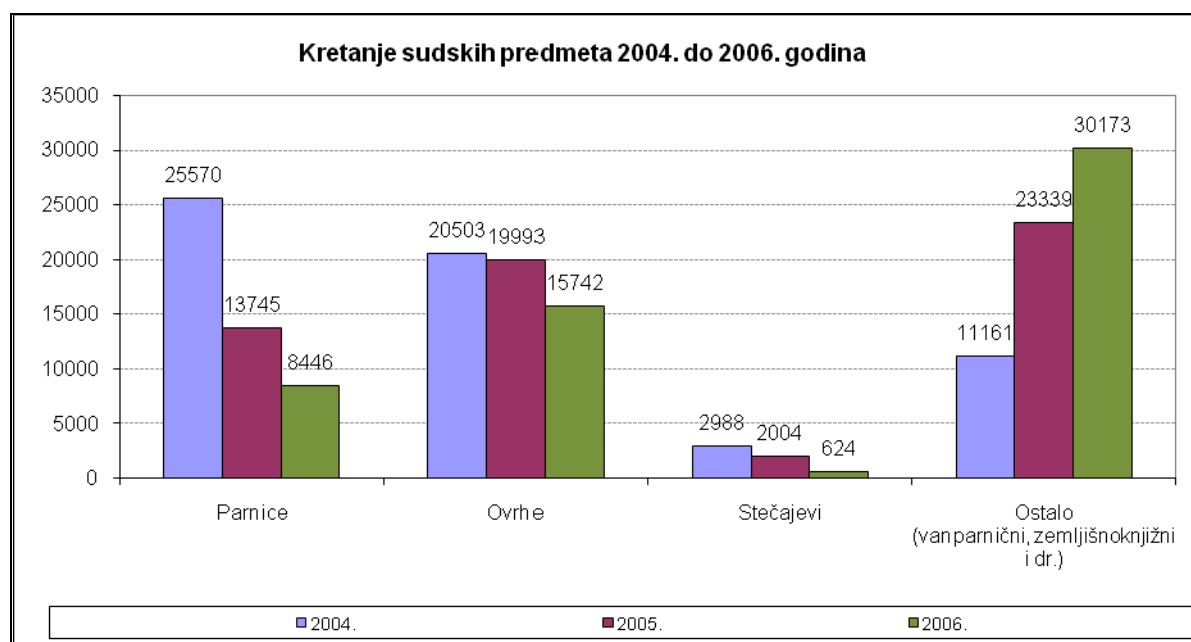
2.2.2.1. Sudski predmeti

U 2006.godini u radu državnih odvjetništava bilo je ukupno 90.645 sudskih predmeta. (Tijekom 2006. godine primljeno je 54.985 novih predmeta i 35660 predmeta iz ranijih godina). Temeljem zakona zastupali smo u 55.593 predmeta, a temeljem punomoći u 3488 ili u 5,9% svih sudskih predmeta. Grafikon pokazuje strukturu primljenih sudskih predmeta u 2006. godini.

Gornji grafikon pokazuje da su u strukturi primljenih predmeta najbrojniji tzv. „ostali predmeti“ to su prvenstveno izvanparnični i zemljišnoknjižni predmeti. Značajno povećavanje broja zemljišnoknjižnih predmeta ukazuje na puni angažman državnog odvjetništva na uknjižbi nekretnina u vlasništvu države, te općih dobara u zemljišne knjige.

Kretanje primljenih sudskih predmeta u zadnje četiri godine pokazuje donji grafikon, koji u cijelosti potvrđuje gornju tvrdnju o promjeni strukture ovih predmeta.

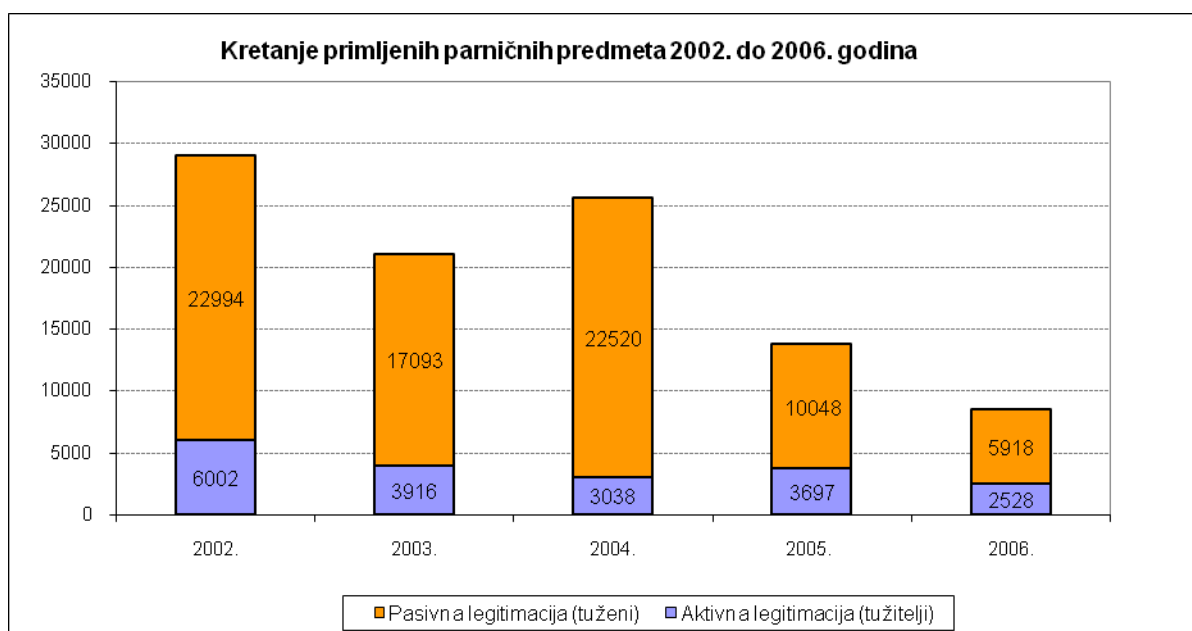
Obzirom na važnost parničnih, ovršnih predmeta i stečajnih predmeta, te potrebu jedinstvenog praćenja rada, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske u svojoj statistici prati osnovne podatke o parničnim, ovršnim predmetima i stečajnim predmetima, koji nam omogućavaju uvid u strukturu i uspješnost u postupku.

2.2.2.1.1. Struktura parničnih, ovršnih i stečajnih predmeta

2.2.2.1.1.1. Parnični predmeti

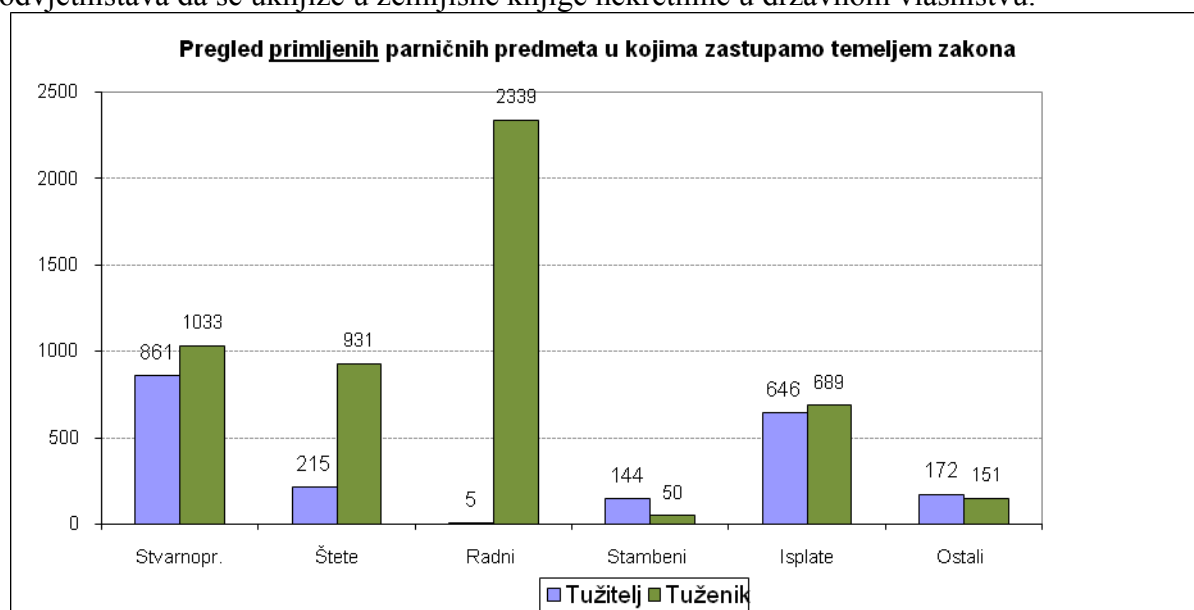
U 2006. godini imali smo u radu 31.508 parničnih predmeta. To je smanjenje u odnosu na 2005. godinu kada je bilo u radu 40.719 predmeta. Od toga je 8587 ili 27,2% predmeta u kojima smo zastupali tužitelje, dok je sporova u kojima smo zastupali tužene bilo 22.931 ili 72,8%. Struktura je osjetno bolja nego u 2005. godini u kojoj smo imali 10.200 ili 25% predmeta u kojima smo zastupali tužitelje, dok je sporova u kojima smo zastupali tužene bilo 30.519 ili 75%. Osim manjeg broja predmeta zadnje tri godine mijenja se i struktura parničnih predmeta jer je sve veće učešće u ukupnom broju onih u kojima smo tužitelji. Sljedeći grafikon daje pregled kretanja primljenih parničnih predmeta kroz zadnje četiri godine.²

² Na jednaki način prati se kretanje parničnih predmeta tek od 2002. godine i od tada je moguća komparacija.

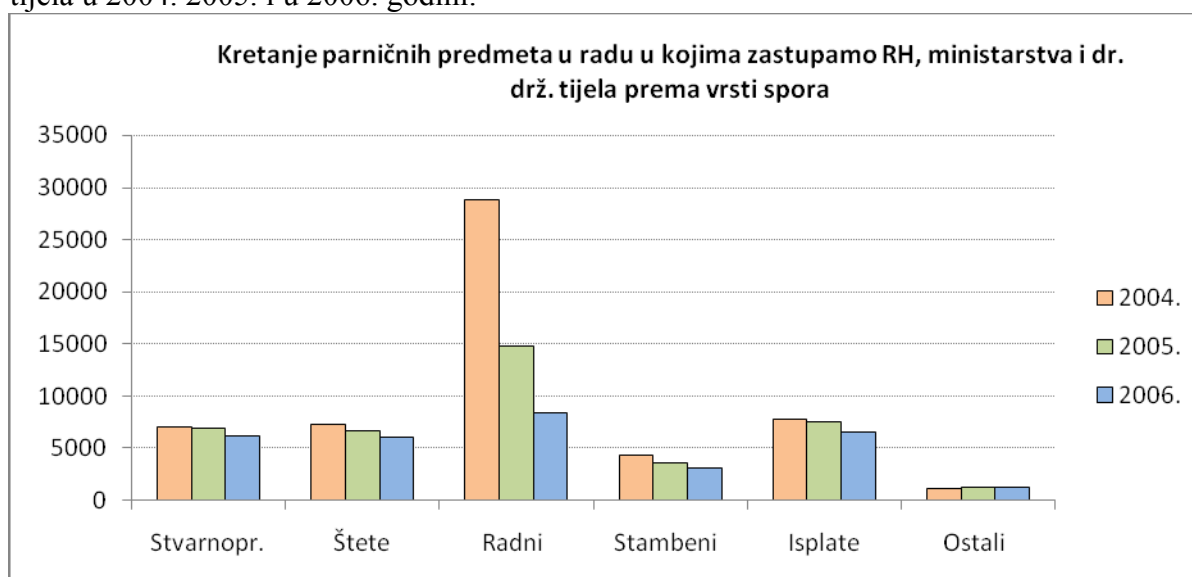
Grafikon pokazuje da je broj novih parničnih predmeta u 2006. godini u odnosu na 2005. godinu smanjen za 38,5%, (smanjenje u 2005. godini u odnosu na 2004. godinu bilo je 46,2%). Razlog je osjetno smanjenje broja tužbi zbog neispunjenja obveza po kolektivnim ugovorima i slično, dakle radnih sporova (u 2005. bilo je u radu 14.754 radnih sporova, u 2006. godini 8.389 ili 43,1% manje).

Donji grafikon daje pregled primljenih sporova u 2006. godini prema vrsti, te aktivnoj, odnosno pasivnoj legitimaciji u kojima zastupamo temeljem zakona. Promatrajući ukupan broj sporova kao i 2005. godine najviše je radnih sporova u kojima je tužena Republika Hrvatska. Nasuprot tome ukoliko je tužitelj Republika Hrvatska, ministarstva i druga državna tijela, tada su najbrojniji stvarnopravni sporovi, kao neposredna posljedica nastojanja državnih odvjetništava da se uknjiže u zemljišne knjige nekretnine u državnom vlasništvu.

Sljedeći grafikon daje usporedno podatke prema vrsti spora za sve parnične predmete

koje smo imali u radu³, a u kojima zastupamo Republiku Hrvatsku, ministarstava i državna tijela u 2004. 2005. i u 2006. godini.

Promatrajući broj svih sporova u radu najviše je radnih sporova. Međutim, grafikon najbolje pokazuje koliko je veliko smanjenje broja tih sporova koje imamo u radu u odnosu na 2004. godinu.

Ukupna vrijednost parničnih sporova koje smo imali u radu u zastupanju temeljem zakona bila je oko dvanaest i pol milijardi kuna (12.512.959.000,00 kn)⁴. Ukupna vrijednost predmeta spora u predmetima u kojima je Republika Hrvatska bila tužitelj bila je oko preko tri milijarde kuna (3.174.735.800,00 kn ili 25,4% od ukupne vrijednosti), a vrijednost sporova u kojima je Republika Hrvatska bila tužena bila je preko devet milijardi kuna (9338224.000,00 kn ili 74,6% od ukupne vrijednosti). Ukoliko razmotrimo samo nove parnične predmete u kojima zastupamo temeljem zakona a koje smo primili tijekom 2006. godine tada je ukupna vrijednost tužbenih zahtjeva u tim novim sporovima bila 3.357.964.000,00 kn, od čega na strani tužitelja 444.928.000,00 kn, a na strani tuženika 2.913.036,000,00 kn.

Tabele redni broj 31 do 49. na stranicama 136. do 154. daju pregled parničnih sporova i njihove vrijednosti prema ministarstvima i tijelima i to posebno za sporove u kojima smo zastupali tužitelja i posebno za sporove u kojima smo zastupali tuženika. U tim tabelama je vrijednost sporova iskazana je u tisućama kuna.

2.2.2.1.1.1. Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima

Temeljem članka 19. Zakona o državnom odvjetništvu, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zastupa Republiku Hrvatsku u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima. Tamo gdje je u inozemstvu isključena mogućnost zastupanja Republike Hrvatske po Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske, uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, ovlašćuje za zastupanje odgovarajućeg inozemnog stručnjaka.

³ Podaci su dani za sve predmete u radu, dakle, ne samo za nove predmete, nego i predmete koji su ostali na kraju 2004. godine.

⁴ U ovom iznosu su sva pa i ona potraživanja za koja je već unaprijed očividno da su neosnovana, to treba imati u vidu jer je vrijednost iznosa koji se dosuđuju na teret države osjetno niža od tužbenih zahtjeva.

Zastupanje se vrši najčešće zajedno s drugim pravnim stručnjacima i odvjetnicima u tim zemljama. Većinom je to potrebno zbog primjene stranog prava ili jezika na kojem se vodi postupak, a također i zbog izuzetne složenosti samih postupaka i predmeta, a kad su u pitanju sporovi koji se vode pred sudovima s područja bivše SFRJ zbog ekonomičnosti.

U 2006. godini imali smo u radu 32 predmeta koji se vode pred sudovima i tijelima drugih zemalja i to u Sjedinjenim Američkim Državama 2, Kanadi 1, Saveznoj Republici Njemačkoj 1, Republici Austriji 1, u Bosni i Hercegovini 17, u Srbiji i Crnoj Gori 4 i u Republici Sloveniji 3.

Najveća teškoću kod zastupanja Republike Hrvatske u inozemstvu predstavlja nedostatak sredstava za vođenje takvih postupaka, sredstva se ne planiraju u proračunu jer ih je teško unaprijed planirati. Smatramo da bi ipak, Ministarstvo financija, trebalo za ove postupke osigurati određena sredstva za troškove koje će trebati podmiriti iz proračuna Republike Hrvatske.

2.2.2.1.1.2. Sporovi radi naknade štete po posebnim propisima

Osim što država odgovara za naknadu štete po različitim pravnim osnovama, što je propisano tzv. općim propisima kao što su Zakon o obveznim odnosima, ona odgovara i po posebnim propisima. U tijeku 2003. godine doneseni su i stupili su na pravnu snagu posebni zakoni kojima je propisana odgovornost za štetu koju su počinile hrvatske oružane snage tijekom Domovinskog rata i štete koje su posljedica terorističkih akata i javnih demonstracija. Stupanjem na snagu Zakona o sudovima (NN 150/05, 16/07) o povredi ustavnog prava na suđenje u razumnom roku odlučuju, uz Ustavni sud i redovni sudovi u izvanparničnom sudskog postupka u kojem kao protustranka sudjeluje Republika Hrvatska, zastupana po državnom odvjetništvu.

2.2.2.1.1.1.1. Zakon o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija

Prema Zakonu o odgovornosti za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija Zakona Republika Hrvatska odgovara za štetu počinjenu aktima terora i drugim aktima nasilja poduzetim s ciljem teškog narušavanja javnog reda zastrašivanjem i izazivanjem osjećaja nesigurnosti građana te uslijed demonstracija i drugih oblika masovnih izražavanja neraspoloženja na javnim mjestima, na načelima društvene solidarnosti, ravnopravnosti nošenja javnog tereta te pravičnog i brzog obeštećenja.

Za neposrednu provedbu tog Zakona zaduženo je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske jer oštećenik svoj zahtjev za naknadu štete podnosi Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, koje, ako zahtjev smatra utemeljenim, može s oštećenikom sklopiti izvansudsku nagodbu koja ima snagu ovršne isprave. Ako, državno odvjetništvo na temelju prikupljenih podataka i utvrđenih činjenica zaključi kako nema osnove za sklapanje izvansudske nagodbe ili se u roku od 60 dana ne odluči o zahtjevu oštećenika, on može svoje pravo ostvarivati pred nadležnim sudom.

Odredbama ovog Zakona nije propisano pravo na naknadu materijalne štete. Šteta nastala na materijalnim dobrima i stvarima, nastala uslijed uzroka navedenih u ovom Zakonu nadoknađuje se u obliku obnove oštećenih ili uništenih materijalnih dobara sukladno odredbama Zakona o obnovi. Stoga se takvi zahtjevi dostavljaju resornom ministarstvu, koje ih rješava u upravnom postupku. Pored navedenog u primjeni Zakona pojavilo se nekoliko spornih pitanja ali o njima do danas sudovi nisu zauzeli stav, ako što su pitanje nadležnosti za odlučivanje o naknadi materijalne štete kad je objekt uništen eksplozivnom napravom, a vlasnik je vlastitim sredstvima sanirao objekt, pravo vlasnika nekretnina uništenih miniranjem ili drugim aktom nasilja koji su ostatke kuće sa zemljištem ili pak samo zemljište prodali trećim osobama, zbog čega da ne mogu ostvariti pravo na obnovu.

Tijekom 2006. godine Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je zaprimilo 101 zahtjev, od čega su se 26 zahtjeva odnosila na naknadu materijalne štete i svi su dostavljeni resornom ministarstvu na rješavanje, dok je 75 zahtjeva bilo postavljeno za naknadu štete koja je posljedica smrti, tjelesne povrede ili oštećenja zdravlja. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nije prihvatilo niti jedan zahtjev za naknadu neimovinske štete, jer se na temelju zahtjeva i prikupljenih dokaza nije moglo utvrditi da je nastala šteta posljedica terorističkog akta. Visina svih postavljenih zahtjeva iznosi 30.408.400,00 kuna.

2.2.2.1.1.1.2. Zakon o odgovornosti RH za štetu uzrokovanu od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata

U tijeku izvještajnog razdoblja primljeno je 115 predmeta za naknadu štete uzrokovane od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga u razdoblju od 17. kolovoza 1990. do 30. lipnja 1996. u vojnoj ili redarstvenoj službi ili u svezi s tom službom.

U 11 predmeta sudski je postupak dovršen i to u 8 predmeta donošanjem odbijajuće presude, a u 3 predmeta tužbenom zahtjevu je udovoljeno i Republika Hrvatska je obvezana platiti ukupno 1,008.473,76 kn s naslova materijalne i nematerijalne štete. U odnosu na prošlo izvještajno razdoblje, kada je država bila presuđena platiti 5,845.959,21 kn navedeni dosuđeni iznos je pet puta manji.

Kako je u pravilu u navedenim predmetima sporan pravni naslov zahtjeva jer kazneni postupak nije pokrenut ili nije dovršen ili je, pak, visina zahtjeva nerazmjerno visoko postavljena ili je zahtjev za naknadu štete zastario, to nije bilo moguće mirnim putem izvan suda rješavati ove predmete. Stoga je u samo jednom slučaju predmet riješen primjenom instituta iz čl. 186.a Zakona o parničnom postupku nagodbom izvan suda.

2.2.2.1.1.1.3. Zaštita prava na suđenje u razumnom roku

O povredi ustavnog prava na suđenje u razumnom roku, uz Ustavni sud, odlučuju redovni sudovi u izvanparničnom sudskom postupku u kojem kao protustranka sudjeluje Republika Hrvatska, čime se je u radu državnog odvjetništva pojavila nova vrsta predmeta. Državno odvjetništvo kao zakonski zastupnik Republike Hrvatske sudjelovanjem u navedenim postupcima nastoji utjecati na jedinstvenu primjenu Zakona i stvaranje jedinstvene sudske prakse i na taj način štiti imovinski interes države. Državno odvjetništvo je radu na ovim predmetima dalo posebnu pozornost, radi se o novoj nadležnosti i posebno osjetljivoj

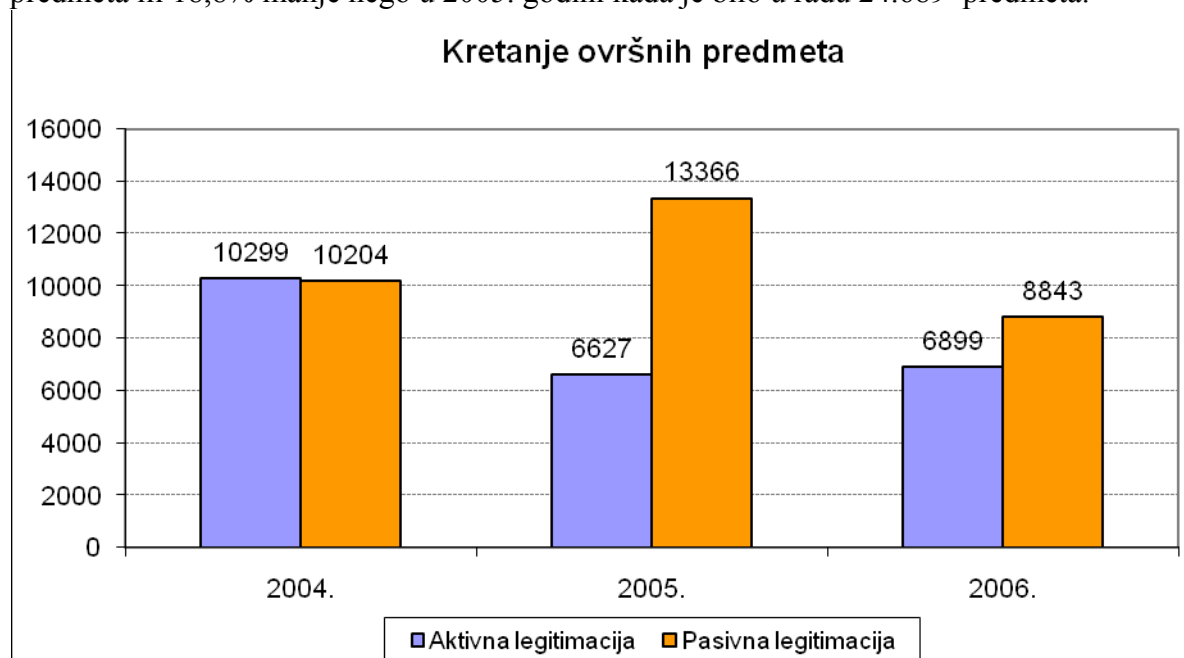
materiji za koju vlada povećani interes, ne samo domaće javnosti, već i europskih promatrača, jer je Republika Hrvatska preuzela tu obvezu ratifikacijom Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (NN-Međunarodni ugovori 18/97,6/99, 8/99,14/02).

Prema do sada iskristaliziranom stajalištu sudova, razumnim trajanjem parničnog postupka, koji se po svojoj naravi ne smatra ni hitnim ni složenim i u kojem nema doprinosa stranke smatra se trajanje od ukupno tri godine, pri čemu se prvostupanjski i drugostupanjski postupak sagledava kao jedna jedinstvena cjelina. Za postupke koji traju duže od navedenog razdoblja dosuđuje se naknada sukladno Orijentacijskim kriterijima Ustavnog suda.

Iz tablice broj 40. (str. 155) vidljivo je, da je u tijeku izvještajnog razdoblja bilo ukupno u radu 1.250 predmeta. Pretežu predmeti iz nadležnosti Općinskog suda u Zagrebu i Upravnog suda RH, a skoro svi se odnose na parnične, ovršne i izvanparnične postupke, te upravne tužbe. Broj zahtjeva podnesenih zbog dugotrajnosti kaznenih postupaka je malen ali ih ipak ima. Do kraja izvještajnog razdoblja sudovi su odlučili o 712 zahtjeva, te su 219 zahtjeva ocijenili neutemeljenima, a 493 zahtjeva ocijenili su osnovanima. Dosuđena naknada koju je Republika Hrvatska temeljem navedenih sudskih odluka dužna platiti ukupno iznosi **4,122.280.- kuna**.

2.2.2.1.1.2. Ovršni predmeti

Tablica 29. na strani 134. ovog izvješća daje pregled broja ovršnih predmeta i visinu ovršnih tražbina odnosno potraživanja prema Ministarstvima i tijelima. Podaci pokazuju da je došlo do smanjenja broja ovršnih postupaka jer smo imali u radu ukupno 20.036 ovršnih predmeta ili 18,8% manje nego u 2005. godini kada je bilo u radu 24.689 predmeta.

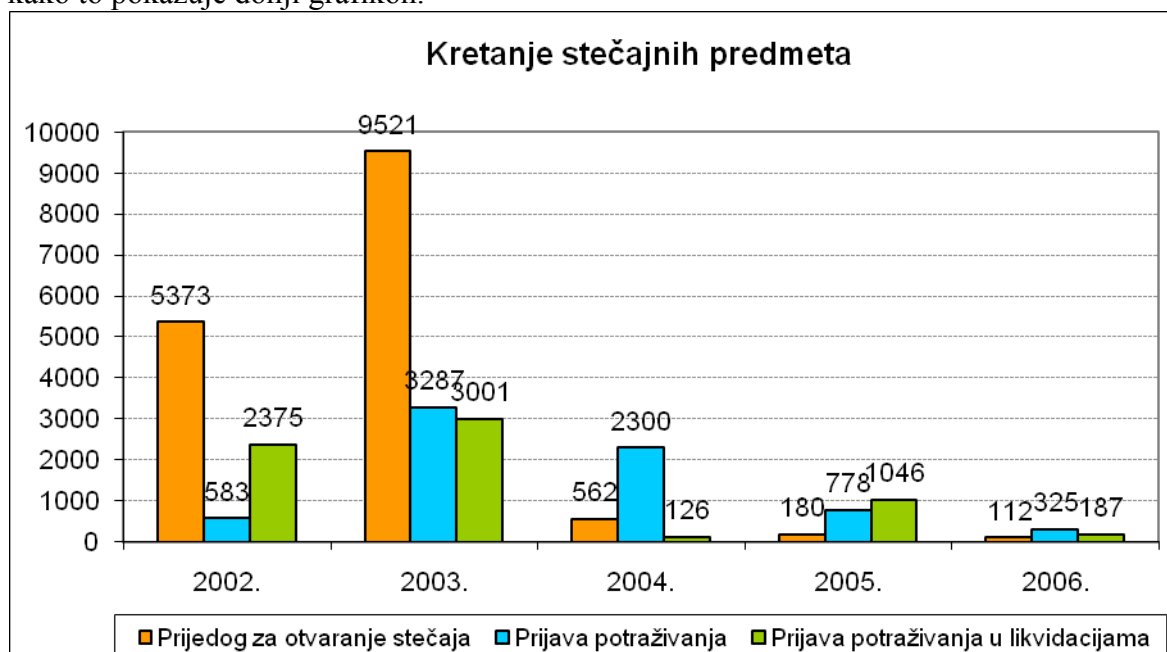
Gornji grafikon pokazuje kretanje ovršnih predmeta u zadnje tri godine. U 2006. godini Republika Hrvatska je kao ovrhovoditelj vodila 10323 ovršnih postupaka s ukupnom vrijednošću potraživanja od oko milijardu i šesto milijuna kuna (1.633.841.000,00 kn), dok se je od Republike Hrvatske kao ovršenika u 9713 ovršna predmeta potraživalo oko tristopedest milijuna kuna (343.254.000,00 kn). Iako je daleko više ovrha u kojima smo bili pasivno legitimirani gornji podaci o potraživanjima Republike Hrvatske pokazuju da su potraživanja

Republike Hrvatske u ukupnoj masi zastupljena s 86,2%. Navedeni podaci pokazuju da Republika Hrvatska potražuje daleko veće iznose od onih koji se od nje potražuju u ovršnom postupku.

2.2.2.1.1.3. Stečajni predmeti

U stečajnim predmetima kao što je poznato pojavljujemo se većinom kao stranka koja u stečajnom postupku nastoji naplatiti dugovanja, prvenstveno države, ali i pojedinih državnih tijela ili upravnih organizacija. Broj stečajnih predmeta u kojima smo zastupali po punomoći je zanemariv. U tabeli 30. na strani 135. dan je pregled stečajnih predmeta.

Tijekom 2006. godine imali smo u radu 3146 stečajnih predmeta, od toga 2522 predmeta iz ranijih godina i 624 primljenih u 2006. godini. U predmetima iz 2006. godine predložili smo pokretanje 112 stečajnih postupka, dok smo u 325 stečajnih postupaka koje su pokrenuli drugi vjerovnici prijavili potraživanja. Također smo u 187 postupaka likvidacije prijavili potraživanja. Ukupna vrijednost novih potraživanja koje smo prijavili u 2006. godini iznosi 520.562.000,00 kn. Od navedenog broja novih predmeta po punomoći smo u 18 stečajeva prijavili potraživanja, a također smo u 21 postupku likvidacije prijavili potraživanja. Broj stečajeva i prijave potraživanja u stečajnim postupcima se smanjuje iz godine u godinu kako to pokazuje donji grafikon.

Razlog pada broja ovih predmeta je, izostanak inicijative nadležnih tijela za pokretanje stečajnih postupaka povezan s problemom neosiguranih sredstava za uplatu predujma za troškove prethodnog postupka. U proračunu Republike Hrvatske za 2006. godinu nisu bila osigurana sredstva za tu namjenu, što je za sada tekuću 2007. godinu predviđeno na zahtjev državnog odvjetništva.

U prethodnim izvješćima inicirali smo osnivanje stručnog tijela za stručnu pomoć pri donošenju strateških gospodarskih odluka glede mogućnosti očuvanja djelatnosti kroz institut stečajnog plana kao i kod prodaje stečajne mase, a u svrhu što djelotvornijeg zastupanja Republike Hrvatske u odboru vjerovnika i skupštini vjerovnika. Do sada takvo tijelo nije formirano, tako da se u pojedinim predmetima pronalazila mogućnost suradnje u najvećem

broju s Ministarstvom financija, Poreznim upravama i Središnjim državnim uredom, kao i područnim uredima.

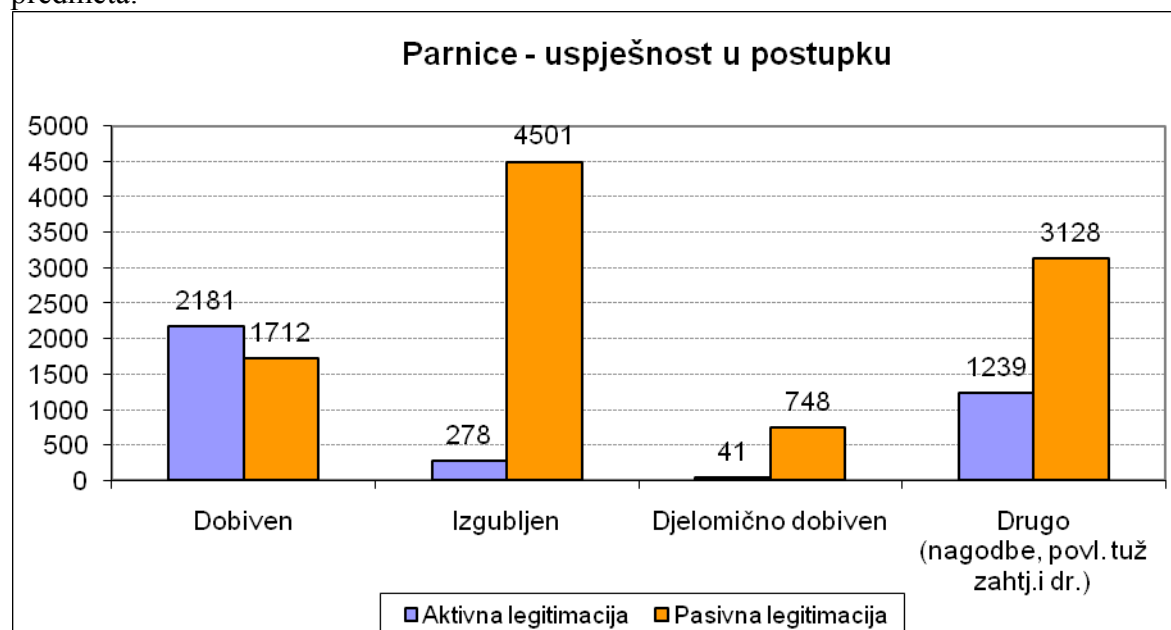
2.2.2.1.2. Rad i uspješnost u parničnom i ovršnom postupku

2.2.2.1.2. Rad i uspješnost u parničnim predmetima

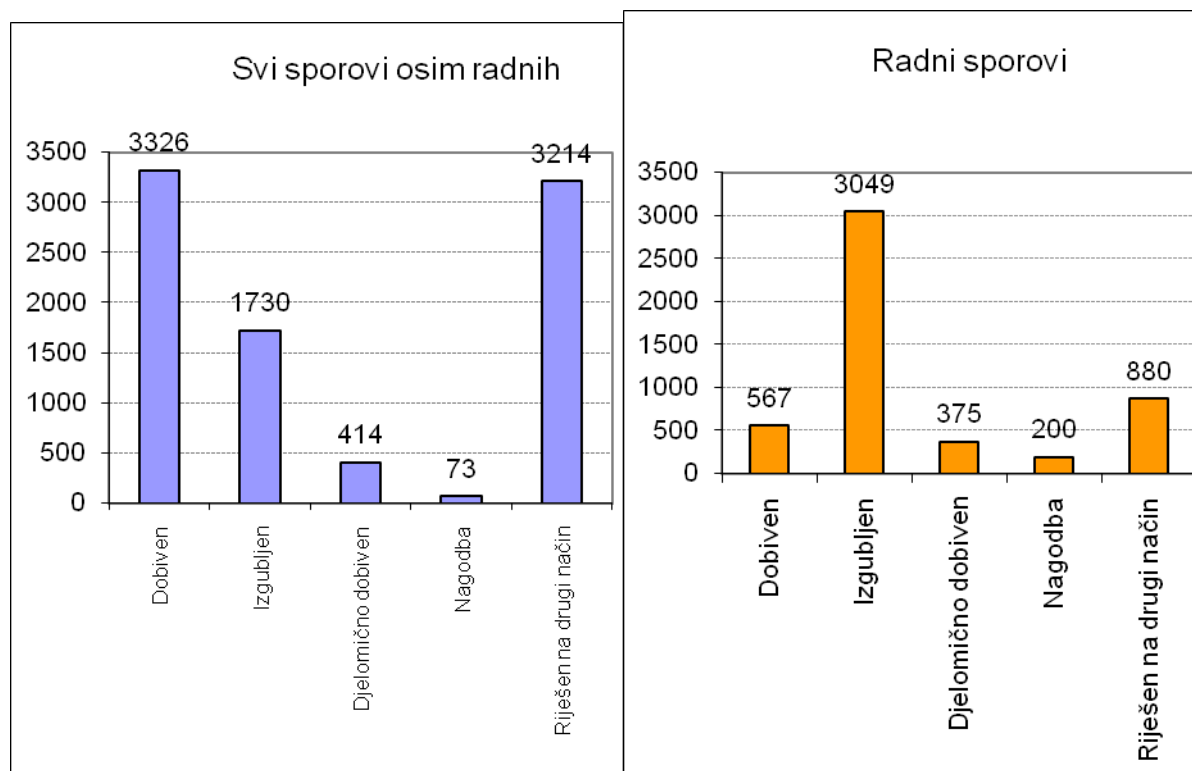
Iako se često čuju kritički tonovi u odnosu na kvalitetu i uspješnost državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske, prikupljeni podaci o ishodu parničnih sporova ukazuju da te tvrdnje većinom nisu osnovane.

U sporovima u kojima zastupamo Republiku Hrvatsku kao tužitelja, cijenimo da je uspješnost u postupku dobra, jer je od ukupno 3739 sporova koji su riješeni bilo donošenjem prvostupanijske presude ili na drugi način 2181 ili 58,3% u cijelosti dobiveno, 728 ili 7,4% sporova je u potpunosti izgubljeno, djelomično je dobiveno ili riješeno nagodbom daljnjih 1,1% sporova, dok je 33,1% sporova riješeno bilo povlačenjem tužbenog zahtjeva, bilo na druge načine (nenadležnost, izvansudska nagodba, spajanje postupka i dr).

Sljedeći grafikon prikazuje uspješnost u postupku i način rješavanja parničnih predmeta.

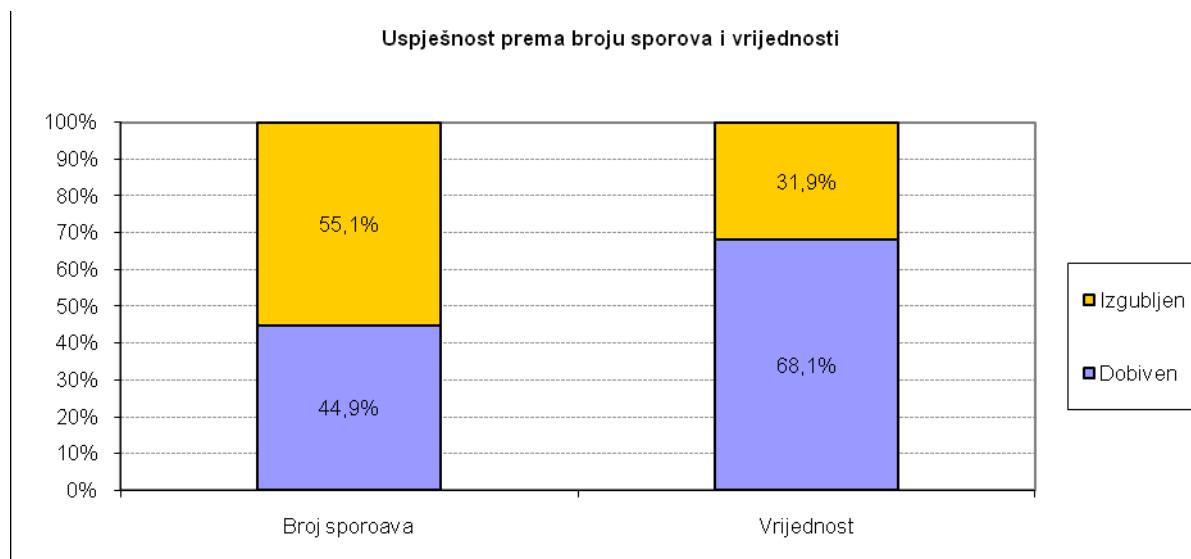

Nasuprot tome u sporovima u kojima zastupamo Republiku Hrvatsku kao tuženika uspjeh je lošiji. Od 13828 riješenih sporova u kojima smo zastupali tuženika, dobiveno je 1712 ili 17,0% sporova, a izgubljeno 4501 ili 44,6% sporova. Na uspješnost posebno utječu radni sporovi u kojima su obveze prema tužiteljima stvorene zakonom ili drugim propisom pa se tužba podnosi zbog neispunjenja zakonske obveze. U takvim slučajevima je vođenje sporova najlošija solucija, sporovi se gube, stvaraju se troškovi koje treba platiti tužiteljima i uputnije je nagodbom ili na drugi način riješiti sporno pitanje.

Lijevi gornji grafikon prikazuje uspješnost državnog odvjetništva u svim sporovima osim radnih, a desni posebno u radnim sporovima. Podaci u navedena dva grafikona najbolje pokazuju koliko na uspješnost državnih odvjetništava u parničnim postupcima utječu radni sporovi koje u pravilu gubimo (božićnice, odore i slično). Vođenje ovih sporova samo povećava iznos koji se u konačnici mora isplatiti tužiteljima i ne rijetko troškovi koji im se isplaćuju višestruko premašuju utuženi iznos.

Cijenimo da se sklapanjem nagodbi u radnim sporovima ne samo izbjegava nepotrebno parničenje, nego i smanjuju gubici. Ukoliko tome dodamo da se ovim sporovima bespotrebno opterećuju sudovi onda samo možemo konstatirati da je orijentacija nekih ministarstava (Ministarstvo unutarnjih poslova i dr.) da se u vansudskim nagodbama mirnim putem rješavaju ovi sporovi i više nego opravdana. Posebno moramo istaknuti da sklapanje nagodbi u ovim sporovima zavisi od raspoloživih sredstava za isplatu, jer u protivnom ne postizemo svrhu ukoliko protivna strana mora ići u ovršni postupak.

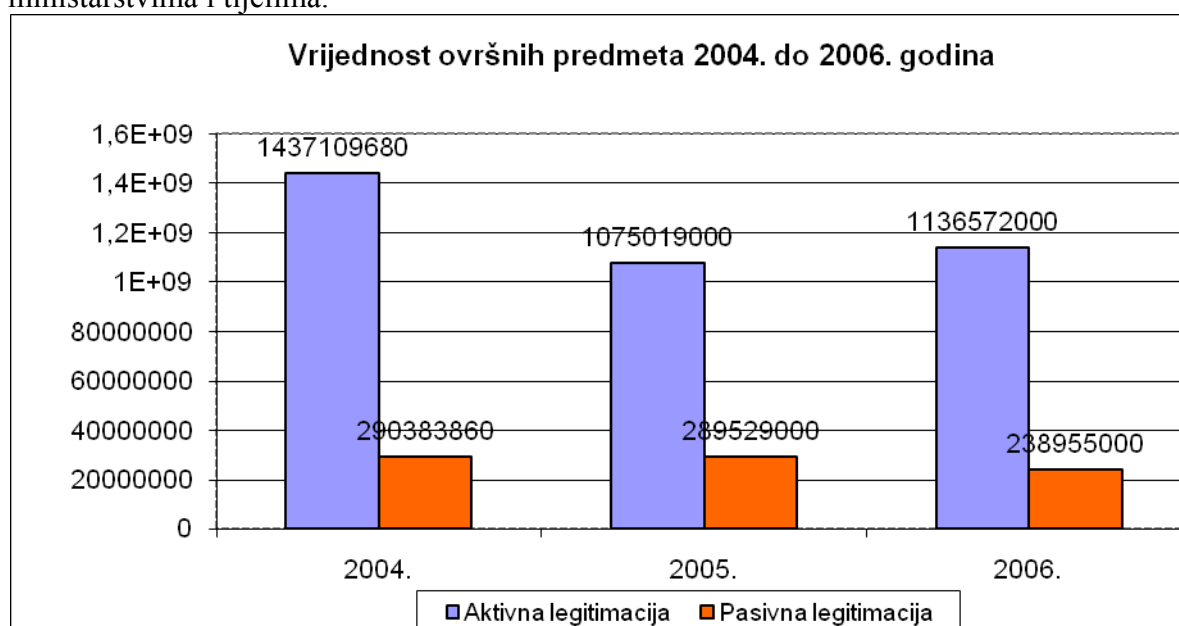

Da u pravilu gubimo veliki broj sporova kojih je vrijednost mala pokazuje i gornji grafikon. Grafikon samo potvrđuje gornje konstatacije. U zastupanju gubimo veliki broj sporova (prvenstveno radnih) čija je vrijednost mala. Nasuprot tome ako promatramo omjer dobivenih sredstava koje smo uspješno dobili u sporovima i izgubljenih sredstava tada je slika potpuno obrnuta. Možemo zaključiti da smo u sporovima velike vrijednosti uspješniji u postupku.

Uspješnost po pojedinim ministarstvima i tijelima dana je u tabelama 31. do 49. na stranicama 136. do 154. ovog izvješća, dok je uspješnost po državnim odvjetništvima dana u grafikonima 22. i 23. na strani 133.

2.2.2.1.3. Rad i uspješnost u ovršnim predmetima

U donjem grafikonu je dana vrijednost ovršnih predmeta u kojima je država ovršenik i u kojima je ovrhovoditelj, dok je u tablici 29. na strani 134. dan pregled ovršnih predmeta po ministarstvima i tijelima.

Ukoliko oduzmemo ovršne predmete u kojima smo postupali po punomoći tada proizlazi da smo u zastupanju temeljem zakona imali u radu 18.917 ovršnih predmeta, od toga 9363 u kojima smo RH, ministarstva i druga državna tijela zastupali kao ovrhovoditelje, a 9554 ili 50,5% u kojima smo ih zastupali kao ovršenike. Međutim ukoliko pogledamo vrijednost potraživanja u ovrhama (ukupno 1.906.346.000,00 kn) vidimo da 84,8% vrijednosti potražuje Republika Hrvatska, a svega 15,2% se od nje potražuje, slično je bilo i ranijih godina, tako da ovi podaci daju osnova za tvrdnju da se tužitelji nakon završetka spora u pravilu bez ovrhe lakše naplaćuju od korisnika proračuna, dok država svoja dugovanja teško naplaćuje i od fizičkih i pravnih osoba u sporovima koje je protiv njih vodila

2.2.2.1.4. Uspješnost u stečajnim predmetima

Ukupna vrijednost novih potraživanja Republike Hrvatske, ministarstava i drugih državnih tijela koje smo prijavili u 2006. godini iznosi 520.562.000,00 kn, što je nešto više nego u 2005. godine kada je prijavljeno 447.388.000,00 kn. Iz ranijih godina u stečajnim postupcima je ostalo potraživanja u iznosu od 1.614.365.000,00 kn. Upravo podatak da je iz ranijih godina ostao ovako veliki iznos nenaplaćenih potraživanja pokazuje da u stečajnom postupku država svoja potraživanja teško naplaćuje.

Na temelju podataka Ministarstva financija u 2006. godini podneseno je 98 prijedloga za otvaranje stečaja i 292 prijave potraživanja u ukupnom iznosu od 428.244.000,00 kn. Izostanak inicijative za pokretanje stečajnih postupaka, prema našem mišljenju, vezan je za uplatu predujma za troškove – prethodnog postupka. U proračunu Republike Hrvatske za 2006. godinu kao i za ranije razdoblje nisu bila osigurana sredstva za tu namjenu što je proračunom za 2007. godinu osigurano po inicijativi Državnog odvjetništva.

U stečajnim postupcima se Republici Hrvatskoj kao vjerovniku u najvećem broju predmeta priznaju tražbine, ali one zbog nedostatka stečajne mase u većem postotku ostaju ne naplaćene. Mišljenja smo da bi Ministarstvo financija u provedbi Poreznog zakona trebalo poduzeti sve raspoložive mjere, kako za naplatu, tako i za osiguranje tražbine.

2.2.2.2. Upravni predmeti

Državno odvjetništvo u upravnim postupcima zastupa Republiku Hrvatsku, ministarstva i njezina tijela, osim toga u postupcima koji se vode po Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine („Narodne novine“, broj 92/96, 39/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 65/01, 80/02 i 81/02) ima položaj stranke u postupku (dakle, postupa kao stranka „sui generis“) s osnovnom zadaćom zaštite zakonitosti.

U izvještajnom razdoblju primljeno je 14.300 novih predmeta, ili 37,4% manje nego u 2005. godini kada je primljeno 22.862 predmete. U radu iz ranijih godina ostao je 26881 predmet. Od novih predmeta 4352 se odnosi na denacionalizaciju, 9358 bilo je drugih upravnih predmeta i svega 590 upravnih sporova.

U izvještajnom razdoblju u postupcima denacionalizacije prijašnji vlasnici u odnosu na ranije izvještajno razdoblje ostvarili su veće pravo prirodne restitucije poljoprivrednog zemljišta i to sklapanjem nagodbi s državnim odvjetništvom na način da im se umjesto oduzetog poljoprivrednog zemljišta koje nije moguće vratiti u naturi davalo u vlasništvo drugo poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske odgovarajuće vrijednosti,

koje je prema programima raspolaganja namijenjeno za povrat prijašnjim vlasnicima. Također povećan je i broj predmeta gdje su prijašnjim vlasnicima vraćene u vlasništvo veće površine šuma i šumskog zemljišta, što znači da prijašnji vlasnici općenito kao oblik naknade sve više ostvaruju pravo naturalne restitucije.

2.2.2.3. Postupci određeni posebnim zakonima

2.2.2.3.1. Zakon o područjima posebne državne skrbi

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, broj 88/02) državno odvjetništvo je kao stranka „sui generis“, dobilo ovlasti za podnošenje tužbi radi iseljenja osoba koje bez pravne osnove drže u posjedu objekte koji se nalaze na području posebne državne skrbi, a koji su tim osobama bili dodjeljivani privremeno u posjed i na korištenje temeljem Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom („Narodne novine“, broj 73/95, 7/96, 100/97 i 101/98).

U tijeku izvještajnog razdoblja bilo je ukupno u radu 127 ovih predmeta, a Državno odvjetništvo je tim predmetima davalo hitnost u postupanju zbog potrebe vraćanja vlasnicima stambenih objekata u posjed. Korisnici ove imovine u najvećem dijelu nemaju pravo na stambeno zbrinjavanje (jer imaju u vlasništvu drugu imovinu) te im Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka nije moglo ponuditi neki od oblika stambenog zbrinjavanja, radi čega su korisnici, da bi što dulje ostali u tim objektima, uglavnom ulagali pravna sredstva na sudske odluke kojima im je bilo naloženo iseljenje iz objekata. Stoga su ovi predmeti u izvještajnom razdoblju znatno sporije dovršavani u odnosu na ranije izvještajno razdoblje u kojem je najveći dio sudskih postupaka dovršeno dobrovoljnim iseljenjem korisnika nakon što im je Ministarstvo ponudilo stambeno zbrinjavanje po Zakonu o područjima posebne državne skrbi.

Također napominjemo da vlasnici ovih objekata sve češće podnose tužbe protiv Republike Hrvatske za naknadu štete zbog nemogućnosti stupanja u posjed objekata u zakonom propisanom roku. Stoga državno odvjetništvo pokreće regresne tužbe protiv korisnika ovih objekata radi naplate štete koju Republika Hrvatska mora platiti vlasnicima objekata.

2.2.2.3.2. Supotpis ugovora i izdavanje tabularne isprave

Nadležna županijska državna odvjetništva tijekom 2006. godine nastavila su u slučajevima kada na određenoj ispravi, kojom je pravna osoba koja više ne postoji raspolagala nekretninom nema ovjere potpisa njezinog predstavnika niti njezinih pravnih sljednika, vršiti ovjeru potpisa na ispravi koja nedostaje i koja može zamijeniti supotpis Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske. Isto se je odnosilo i na slučaj ukoliko nedostaje tabularna izjava ili ukoliko je ista manjkava i nije podobna za uknjižbu prava vlasništva u zemljišne knjige, a sve obzirom na odredbu članka 215. stavak 1. točka 3. i stavak 3. Zakona o zemljišnim knjigama.

Županijska državna odvjetništva tijekom 2006. godine postupala su u navedenim postupcima obzirom da je u listopadu 2005. godine odlukom Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske povjereno županijskim državnim odvjetništvima postupanje u ovim predmetima. Na taj način državno odvjetništvo u znatnoj mjeri doprinosi sređivanju faktičnog i zemljišnoknjižnog stanja nekretnina u pojedinačnim slučajevima gdje nedostaju navedene pretpostavke u ugovorima.

2.2.3. Pravna mišljenja

Tijekom 2006. godine primljeno je 8.072 predmeta u kojima se je od državnog odvjetništva tražilo pravno mišljenje, ili 9,7% više nego u 2005. kada je primljeno 7355 predmeta. Od tog broja Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je primilo 1694 predmeta ili 20,9% od ukupnog broja. Na osnovu Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo zatraženo je 2.760 mišljenja, u svezi pomorskog dobra zatraženo je 20 mišljenja, Zakona o poljoprivrednom zemljištu 2.239 mišljenja, Zakona o lovu 601 mišljenje te na osnovu Zakona o državnom odvjetništvu 2.284 mišljenja.

Iz ranijih godina ostala su neriješena 582 predmeta, to smo imali ukupno u radu 8.654 predmeta. Riješeno je 7.839 predmeta, dok je u radu ostalo 815 predmeta. Ovi su predmeti ostali neriješeni jer uz zahtjev nije bila dostavljena sva dokumentacija nužna za davanje mišljenja ili je bilo nužno izvršiti određene provjere i pribaviti relevantne dokumentacije na osnovu koje se mišljenje može dati.

Od 7839 danih mišljenja, na zahtjev Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva i jedinica lokalne samouprave dano je 2.567 mišljenja, Ministarstva obrane 716 mišljenja, Središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom 685 mišljenja, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti 502 mišljenja, Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka 504 mišljenja itd.

2.2.3.1. Pravna mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprimilo je u 2006. godini 106 predmeta koji su se odnosili na primjenu Zakona o poljoprivrednom zemljištu i davanje pravnih mišljenja na ugovore o raspolaganju tim zemljištem.

Jedinice lokalne samouprave koje raspolažu poljoprivrednim zemljištem u 2006. sklopile su 2.239 ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta što je 407 ugovora više nego 2005. Obzirom na ukupnu površinu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države smatramo da je to još uvijek premalo i da proces privatizacije teče presporo.

Najviše mišljenja (678) izdano je na području Županijskog državnog odvjetništva u Dubrovniku, na kojem području prije nije bilo gotovo uopće raspolaganja s poljoprivrednim zemljištem. Slijedi ga područje Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku s 462 mišljenja, Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru s 460 izdanih mišljenja, Županijskog državnog odvjetništva u Sisku sa 185 mišljenja i Županijskog državnog odvjetništva u Slavonskom Brodu sa 109 izdanih mišljenja. U svim drugim županijskim državnim

odvjetništvima izdano je zanemarivo ovih mišljenja, dok su potpuno izostala na području Županijskih državnih odvjetništava u Gospiću, Šibeniku i Zagrebu.

Ponovo skrećemo pozornost na neprovedivost odredbe st. 4. čl. 27. Zakona o poljoprivrednom zemljištu koje propisuje revalorizaciju obroka prema indeksu porasta cijena na malo. Državni zavod za statistiku ne prati ovaj indeks pa je revalorizaciju nemoguće izvršiti, zbog čega se gube značajna sredstva i faktično zemljište prodaje badava.

2.2.3.2. Pravna mišljenja po Zakonu o lovstvu

Temeljem članka 24. i 39. st. 5. Zakona o lovstvu Državno odvjetništvo Republike Hrvatske daje pravna mišljenja na nacрте ugovora o koncesiji i na nacрте ugovora o zakupu kojima se ostvaruje pravo lova određenih ovlaštenika u državnim lovištima.

Tijekom 2006. godine zaprimljeno je u ovom Državnom odvjetništvu ukupno 70 ugovora o koncesiji za državna lovišta i 186 ugovora o zakupu za državna lovišta a održan je niz sastanaka sa djelatnicima Uprave za lovstvo Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske radi rješavanja problema koji bi se javljali u konkretnim slučajevima prilikom raspolaganja državnim lovištima, odnosno sklapanja ugovora o koncesiji ili zakupu kojima određeni ovlaštenici ostvaruju pravo lova u državnim lovištima.

Odlukom Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske davanje pravnih mišljenja na nacрте ugovora o zakupu za zajednička lovišta koja ustanovljuju županije, odnosno Grad Zagreb povjereno je županijskim državnim odvjetništvima na čijem području se nalazi takvo lovište. U 2006. ove su predmete imala u radu samo Županijska državna odvjetništva u Bjelovaru, Čakovcu, Koprivnici, Osijeku, Puli, Rijeci, Velikoj Gorici i Vukovaru. Županijsko državno odvjetništvo u Čakovcu dalo je negativna mišljenja na sve ugovore o zakupu zajedničkih lovišta iz razloga jer postupak nije bio proveden u skladu sa Zakonom.

2.2.3.3. Pravna mišljenja na ugovore o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske

Državno odvjetništvo daje mišljenja na ugovore o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske i to temeljem čl. 16. st. 3. Zakona o državnom odvjetništvu i temeljem čl. 21. Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo. U izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske primilo je 112 ugovora o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske i 199 aneksa ugovora o prodaji stana. Ukupno je izdano 311 mišljenja s ovog pravnog područja.

Najveći broj ugovora o prodaji (172 ugovora) sklopljen je temeljem odredbi Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Uredbe o dodjeli stambenih kredita članovima obitelji hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i HRVI iz Domovinskog rata. Od Ministarstva obrane zaprimljeno je 60 ugovora i aneksa ugovoru, dok se ostatak odnosi na sva druga tijela.

Zatražena mišljenja na anekse ugovora o prodaji stanova odnose se najviše na jednokratnu otplatu preostalog dijela kupoprodajne cijene stana ili na ispravke određenih članaka ugovora koji se odnose na pogrešno iskazanu kvadraturu stana, pogrešno iskazanu zemljišnu česticu i drugo što je potrebno za zemljišnoknjižnu provedbu ugovora.

Ovaj dio poslova Državnog odvjetništva obavlja se ažurno zahvaljujući dobroj suradnji s tijelima koje traže mišljenja.

2.2.4. Pravna problematika

2.2.4.1. Proces uknjižbe vlasništva i drugih stvarnih prava na Republiku Hrvatsku i općih dobara

Uknjižba prava vlasništva Republike Hrvatske na nekretninama je od izuzetnog značaja za Republiku Hrvatsku u cjelini i stoga predstavlja prioritetni posao u radu građansko-upravnih odjela državnih odvjetništava.

Vlada Republike Hrvatske je 3. kolovoza 2006. donijela Zaključak koji se odnosi na uknjižbu prava vlasništva Republike Hrvatske na nekretninama te uknjižbu općih dobara u zemljišne knjige. Zaključak je donesen u svrhu intenziviranja i olakšavanja ovog opsežnog posla, jer je njime naloženo svim državnim tijelima kao i trgovačkim društvima čiji je osnivač Republika Hrvatska, te svima koji upravljaju općim dobrima da bez odgode dostave sve podatke i potrebnu dokumentaciju državnom odvjetništvu radi podnošenja prijedloga za uknjižbu sudovima.

Temeljem ovog Zaključka inicirane su izmjene i dopune Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima kojima je rok iz članka 388. stavak 5. tog Zakona koji se odnosi na načelo povjerenja u zemljišne knjige u odnosu na nekretnine koje su na dan 1. siječnja 1997. bile u društvenom vlasništvu odgađa do 1. siječnja 2010. Ovo je izuzetno značajno za uknjižbu prava vlasništva Republike Hrvatske na nekretninama te općim dobrima, ali i za rješavanje pitanja imovinskih interesa Republike Hrvatske jer su često na ovim nekretninama uknjižene treće osobe (gradovi, općine, trgovačka društva). Također je Vlada Republike Hrvatske predvidjela osiguranje sredstava za uknjižbu prava vlasništva Republike Hrvatske i provođenje zemljišnoknjižnih ispravnih postupaka te postupaka osnivanja i obnove zemljišne knjige, a Državna geodetska uprava zadužena je da na zahtjev državnog odvjetništva ili drugog državnog tijela besplatno i promptno izvrši sve potrebne radnje iz njene nadležnosti.

Izvještajno razdoblje obilježile su intenzivne aktivnosti koje je državno odvjetništvo sustavno poduzimalo radi uknjižbe a što se manifestiralo kroz značajno povećanje izvanparničnih postupaka pred sudovima. Nastavljena je uknjižba poljoprivrednog i šumskog zemljišta, javnih cesta te pomorskog dobra kao općih dobara, te javnog vodnog dobra i javnog dobra u općoj uporabi.

2.2.4.2. Aneks G sukcesija bivše SFRJ

U izvještajnom razdoblju povećan je broj tužbi kojima pravne osobe iz Republike Srbije i Republike Crne Gore pozivom na Aneks G Ugovora o pitanjima sukcesije („Narodne novine“ – Međunarodni ugovori, broj 2/04) tuže Republiku Hrvatsku radi priznanja prava

vlasništva nekretnina i predaje u posjed ili radi naknade štete. Državno odvjetništvo je mišljenja da se na nekretnine koje su predmet ovih parnica, a koje su bile u društvenom vlasništvu s pravom korištenja pravnih osoba iz Srbije i Crne Gore ne primjenjuje navedeni Međunarodni ugovor, nego je potrebno sklapanje posebnog bilateralnog ugovora kojim bi se razriješili svi imovinskopravni odnosi između Republike Hrvatske i Republika Srbije i Crne Gore, pa tako i pitanje sveukupne štete te da za sada ne postoji pravna osnova za udovoljavanje tužbenom zahtjevu, radi čega su predmetne tužbe preuranjene.

Napominjemo da je za sada doneseno nekoliko nepravomoćnih sudskih odluka kojima je prihvaćeno naše pravno stajalište u pogledu primjene Aneksa G Ugovora o pitanjima sukcesije na predmetne nekretnine.

Uočili smo da pravne osobe iz Srbije i Crne Gore često temeljem ugovora o cesiji prenose prava s osnove nekretnina koje su predmet ovih parnica na treće osobe koje se pojavljuju kao tužitelji, a u najvećem dijelu riječ je o pravnim osobama koje imaju sjedište izvan teritorija Srbije i Crne Gore. Državno odvjetništvo je mišljenja da se u ovim slučajevima radi o fiktivnim ugovorima te u ovim parnicama, osim gore navedenog, osporava aktivnu legitimaciju tim tužiteljima i s osnove fiktivnih ugovora.

2.2.4.3. Eksploatacija mineralnih sirovina i razrješavanje imovinskopravnih odnosa u vezi s tim

Prema napatku Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, nadležna općinska državna odvjetništva podigla su 221 tužbu protiv osoba koje su ilegalno eksploatirale mineralne sirovine koje su vlasništvo države, radi stjecanja bez osnove odnosno naknade štete. Tužbe i postupci prisilne naplate tražbine države uslijedili su nakon neuspjelih pokušaja mirnog rješavanja sporova. Ukupna visina tražbina je 438.899.035,09 kuna. Najviše je utuženo na području Županijskog državnog odvjetništva u Gospiću i to 164.704.148,00 kuna, jer se radi o prostoru na kojem su intenzivno građene ceste. Po navedenom osnovu u državni proračun je uplaćeno ukupno 39.823.590,62 kune. Osim navedenog iznosa, u mirnom postupku još je naplaćeno 59.931.339,96 kuna.

Najveći broj postupaka pokrenuli su Općinsko državno odvjetništvo u Benkovcu, Zadru (49 parnica), Sinju i u Splitu (31 parnica), te Općinsko državno odvjetništvo u Gospiću (31 parnica). U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske je u 2006. bilo u radu 87 predmeta u svezi eksploatacije mineralnih sirovina, od čega se veći dio odnosi na pravna mišljenja u pogledu plaćanja naknade, mirnog rješavanja spora, prava i obveza Republike Hrvatske odnosno subjekata koji su ilegalno kopali te drugih pitanja u vezi s tim.

U izvještajnom razdoblju kao i u prethodnim godinama rad državnog odvjetništava usmjeren je na sustavno sprječavanje pojave protupravne eksploatacije te sustavnu zaštitu imovinskih interesa države te devastaciju prirode koja ima za posljedicu uništavanje flore i faune na tom području. U ovim predmetima se osim vrijednosti mineralne sirovine istodobno provode radnje pravne zaštite i provjera zakonitosti raspolaganja zemljištem. Uočeno je da su se mnogi pravni subjekti nezakonito upisali kao vlasnici poljoprivrednog i šumskog zemljišta koje je zemljište država stekla temeljem zakona, premda im te nekretnine nisu bile procijenjene u vrijednost kapitala.

Najveće teškoće s kojima se susrećemo u radu na ovim predmetima vezani su uz utvrđivanje stvarne cijene sirovine koja se otuđuje.

2.2.4.4. Pomorsko dobro

Tijekom 2006. godine intenziviran je rad općinskih državnih odvjetništava na provedbi upisa pomorskog dobra u zemljišnim knjigama, po raznim osnovama (odluke o granici pomorskog dobra, upis temeljem neposredne primjene zakona, brisanje nevaljanog upisa). Također su poduzimane potrebne radnje u slučajevima uzurpacija, devastacija, bespravne gradnje i korištenja bez pravne osnove.

Podnijeto je niz novih tužbi radi utvrđenja pomorskog dobra u situacijama kada se uknjižbu nije uspjelo provesti u izvanparničnom postupku te radi naknade štete ili naknade koristi protiv subjekata koji su bespravno gospodarski koristili pomorsko dobro, kao i tužbe radi uspostave prijašnjeg zemljišnoknjižnog stanja. U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske u 2006. zaprimljena su 74 nova predmeta vezana uz pomorsko dobro (pokretanje upravnih sporova protiv odluka o granicama, podnošenje žalbi protiv odluka o granicama, razna pravna mišljenja i dr).

Uporno i argumentirano inzistiranje državnog odvjetništva na upisu pomorskog dobra temeljem neposredne primjene zakona – temeljem položaja, oblika i namjene čestice, utjecalo je na promjenu sudske prakse pa sudovi sve češće usvajaju prijedloge čime se ubrzava upisivanje statusa pomorskog dobra. Poseban problem je nedostatak evidencije pomorskog dobra kroz desetljeća, te podnormiranost ove materije zbog čega imamo veliki broj nezakonitih upisa prava vlasništva na pomorskom dobru čija se nezakonitost mora utvrđivati u parničnom postupku.

2.2.4.5. Zakon o područjima posebne državne skrbi

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o područjima posebne državne skrbi („Narodne novine“, broj 88/02) državno odvjetništvo je kao stranka „sui generis“, dobilo ovlasti za podnošenje tužbi radi iseljenja osoba koje bez pravne osnove drže u posjedu objekte koji se nalaze na području posebne državne skrbi, a koji su tim osobama bili dodjeljivani privremeno u posjed i na korištenje temeljem Zakona o privremenom preuzimanju i upravljanju određenom imovinom („Narodne novine“, broj 73/95, 7/96, 100/97 i 101/98).

U tijeku izvještajnog razdoblja bilo je ukupno u radu 127 ovih predmeta, a Državno odvjetništvo je tim predmetima davalo hitnost u postupanju zbog potrebe vraćanja vlasnicima stambenih objekata u posjed. Međutim, za napomenuti je da korisnici ove imovine u najvećem dijelu nemaju pravo na stambeno zbrinjavanje (jer imaju u vlasništvu drugu imovinu) te im Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka nije moglo ponuditi neki od oblika stambenog zbrinjavanja, radi čega su korisnici, da bi što dulje ostali u tim objektima, uglavnom ulagali pravna sredstva na sudske odluke kojima im je bilo naloženo iseljenje iz objekata. Stoga su ovi predmeti u izvještajnom razdoblju znatno sporije dovršavani u odnosu na ranije izvještajno razdoblje u kojem je najveći dio sudskih postupaka dovršeno dobrovoljnim iseljenjem korisnika nakon što im je Ministarstvo ponudilo stambeno zbrinjavanje po Zakonu o područjima posebne državne skrbi.

Također napominjemo da vlasnici ovih objekata sve češće podnose tužbe protiv Republike Hrvatske za naknadu štete zbog nemogućnosti stupanja u posjed objekata u zakonom propisanom roku. Stoga državno odvjetništvo pokreće regresne tužbe protiv korisnika ovih objekata radi naplate štete koju Republika Hrvatska mora platiti vlasnicima objekata.

2.2.4.6. Ostali poslovi

Zamjenici Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske su u 2006. godini po pozivu i po potrebi sudjelovali na stručnim radnim skupinama koordinacija Vlade Republike Hrvatske, a isto tako na koordinacijama Vlade Republike Hrvatske. Najčešće se sudjelovalo na koordinacijama Vlade Republike Hrvatske za unutarnju politiku i za gospodarstvo. Također smo sudjelovali u zakonodavnoj proceduri na način da smo davali stručna pravna mišljenja na nacрте zakona ali i brojnih podzakonskih propisa. Također su zamjenici glavnog državnog odvjetnika kao članovi pojedinih stručnih skupina sudjelovali u izradi prijedloga teksta pojedinih zakona.

2.3. RAD NA ZAŠTITI ZAKONITOSTI U GRAĐANSKIM I UPRAVNIM PREDMETIMA

U 2006. godini u svim državnim odvjetništvima, na sve tri razine primljeno je ukupno 1023 građanskih predmeta iz nadležnosti bivšeg državnog odvjetništva, što je 64 predmeta ili 6,2 % manje nego u 2005. godini. Od toga broja Državno odvjetništvo Republike Hrvatske primilo je 794 predmeta ili 77,6 % ukupnog broja. Ostala državna odvjetništva imala su u radu 229 građanskih predmeta.

U Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, 149 ili 18,7 % zaprimljenih predmeta odnosilo se na predmete u kojima su stranke predlagale podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv pravomoćnih odluka općinskih i trgovačkih sudova donesenih u parničnom, izvanparničnom: stečajnom, ostavinskom i zemljišno-knjižnom, ovršnom i postupku radi upisa u registar trgovačkih sudova. U 6 slučajeva ili u 4 % riješenih predmeta podignut je zahtjev za zaštitu zakonitosti.

U 2006. godini u svim državnim odvjetništvima zaprimljeno je u rad 521 upravnih predmeta iz nadležnosti bivših državnih odvjetništava. Od toga je 105 predmeta bilo u radu u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, jer su stranke predložile podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv odluka Upravnog suda Republike Hrvatske. Broj ovih predmeta porastao je za 82,7 % u odnosu na 2005. godinu. U 14 predmeta ocijenjeno je da postoje uvjeti za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti.

Kod Općinskih i Županijskih državnih odvjetništava primljeno je ukupno 416 predmeta, od ovog broja 152 ili 36,5 % predmeta se odnosi na predmete u kojima su državna odvjetništva po odredbama Zakona o prekršajima podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka. Najveći broj predmeta odnosi se na prekršaje iz područja Zakona o sigurnosti prometa na cestama, a zatim sa znatno manjim postotkom slijede oni iz područja Zakona o osiguranju, Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, Zakona o oružju, te Zakona o suzbijanju zloporabe droga. Ostali predmeti odnose se na traženje intervencije nadležnih

Centara za socijalnu skrb radi poduzimanja mjera obiteljsko-pravne zaštite iz članka 108. Obiteljskog zakona i sl.